

De heer Steneken signaleert een wellicht aanwezig gebrek aan communicatie tussen gemeentesecretarie, waar de lijsten van te subsidiëren objecten veelal berusten, en gemeentewerken, alwaar men zich vervoegt voor bouwaanvragen.

De heer Hoendervanger zegt het te zijn opgevallen dat het rijk de touwtjes strak wil aantrekken. Waarom zal de provincie in deze dan niet een gelijk standpunt innemen.

De Voorzitter wil de gehele problematiek nog eens goed geordend opgesteld zien met alles wat erop en eraan zit en voelt er weinig voor thans in een hap en een snap een beslissing te nemen. De kleine commissie moet nu op korte termijn aan de slag om het hele probleem te bestuderen en een verslag uit te brengen.

Aldus wordt besloten.

3. Restauratie orgel Ned. Herv. Kerk te Dalen.

Met betrekking tot de restauratie van dit orgel besloot de commissie in haar vergadering van 23 september 1971 Ged. Staten een advies uit te brengen erop neerkomende dat, gezien enerzijds het geringe belang van dit orgel en het in verband daarmee tot 35% belopende rijkssubsidie en anderzijds de gewijzigde financiële situatie, het slechts gemotiveerd lijkt een provinciaal subsidie te verlenen tot een bedrag gelijk aan 5% van de van rijkswege vastgestelde subsidiabele lasten.

Naar aanleiding van dit advies heeft de le afdeling van de provinciale griffie commentaar geleverd, waarin zij o.m. het volgende stelt:

"Zoals bekend wordt door het Rijk t.a.v. Kerkelijke monumenten in het algemeen een subsidiepercentage van 50 gehanteerd, zodat inderdaad geconstateerd moet worden dat het hier toegekende subsidie daar aanmerkelijk beneden ligt.

Gesteld mag echter worden dat de provincie Drenthe in verhouding een beperkt aantal monumenten kent, waarvan slechts weinige van bijzondere aard zijn. Dit geldt ook voor de kerkelijke monumenten. Echter horen deze laatste in het algemeen tot de groep van objecten die qua karakteristiek uit een oogpunt van het behoud daarvan bijzondere zorg vragen. Ook van de in deze kerken aanwezige orgelinstrumenten is slechts een zeer beperkt aantal -volgens Dr. H.L.Oussoren, rijksadviseur op het gebied van orgels, een stuk of 5- van bijzondere monumentale waarde. De overige in de monumentenlijst voor Drenthe vermelde orgels zijn nagenoeg alle uit een oogpunt van monumentenzorg van betrekkelijke waarde, de één uiteraard meer dan de andere.

Bij de bepaling van het rijkssubsidie nu wordt de waarde van het orgelinstrument in het geding gebracht. Op basis daarvan wordt het subsidiepercentage gebaseerd. Evenwel zou het overwegen van uitsluitend de waarde van het instrument landelijk gezien, voor Drenthe in een aantal gevallen kunnen betekenen dat een zeer gering rijkssubsidie dan wel in het geheel geen subsidie zou worden verleend. Naast de waarde van het instrument op zichzelf, wordt bij het bepalen van het rijkssubsidie dan ook in de overwegingen betrokken, het belang en de waarde welke het instrument tegen de achtergrond van het op dit gebied in de provincie aanwezige bezit heeft. M.a.w. het provinciaal belang wordt mede betrokken bij de uiteindelijke vaststelling van het rijkssubsidie. Deze gang van zaken in de praktijk, welke blijkens zeer uitvoerige informatie een vaststaand gegeven is, roept de vraag op of het door de monumentencommissie aangevoerde argument van het betrekkelijk lage rijkssubsidie wel voldoende steekhoudend is. Het rijkssubsidie ligt weliswaar op 35%, doch bij de bepaling daarvan heeft het provinciaal belang mede een rol gespeeld. Anders had dit percentage wellicht nog lager gelegen. Tot dusver werd van provinciewege in de restauratiekosten van orgels nog nimmer een zo laag subsidie verleend, zoals uit onderstaand overzicht moge blijken

<u>gemeente</u>	<u>bouwjaar orgel</u>	<u>rijkssubs.</u>	<u>prov.sub.</u>	<u>jaar.</u>
Ruinerwold (Berghuizen)	Amoor/Schnitger 1743	40%	10%	1954
Roden	Hinz 1780	40%	15%	1954
Smilde		20%	15%	1957
Rolde	v.Oeckelen 1847	20%	15%	1957
Westerbork	stijl Schnitger 18e eeuw	35%	15%	1960
Beilen	v.Oeckelen 1840	20%	15%	1968
Peize	Hinz 1785	50%	15%	1968
Meppel	Schnitger 1722	50%	15%	1969

Van deze gemeenten komen de orgels Rolde en Smilde niet in de monumentenlijst voor.

Intussen is weliswaar het provinciaal subsidie verlaagd en in het algemeen gefixeerd op 10%, dit neemt echter niet weg dat gezien het vrij constante provinciale beleid in het verleden op het stuk van de subsidieverlening ten behoeve van de restauratie van kerkorgels, men zich af mag vragen of in het onderhavige geval deze lijn niet moet worden doorgetrokken.

In het overzicht valt op, dat de schommelingen in het percentage van het rijkssubsidie kennelijk niet of nauwelijks van invloed zijn geweest op het door de provincie verstrekte subsidie; zelfs de niet in de monumentenlijst voorkomende orgels van Rolde en Smilde werden naar gelijke maatstaven gehonoreerd."

De voorzitter merkt afgezien van dit verhaal op, dat het zijns inziens juist is, dat de commissie in sommige adviezen ook lagere subsidies voorstelt dan de gebruikelijke 10%, al was het alleen al om te bereiken dat door de bank genomen de subsidies zich blijven bewegen rondom de 10%. Dit uitgangspunt destijds ingenomen, wil spreker wel overeind houden en met deze aangelegenheid niet in de mist zien verdwijnen.

Met de voorzitter is de vergadering van oordeel dat nu 10% als gebruikelijk subsidie wordt gehanteerd, differentiaties daar beneden mogelijk moeten zijn.

Met betrekking tot onderhavige aangelegenheid wijst de heer Hoendervanger erop dat aangezien het rijkssubsidie voor de orgels in Drenthe in de praktijk veelal lager ligt dan dat voor de kerkgebouwen, de voor rekening van de kerkelijke gemeente blijvende lasten dikwijls relatief al zeer hoog zijn.

Gezien tegen de achtergrond van het tot nog toe gevoerde beleid van het provinciaal bestuur op dit punt besluit de vergadering inhakende op de suggestie van de griffie, alsnog in te stemmen met het verlenen van een subsidie van 10%.

4. Restauratie Ned. Herv. Kerk te Zuidlaren.

Naar aanleiding van dit restauratieplan merkt de heer Zoetemeijer op, dat het provinciale bureau van rijkswegen in een vroeg stadium in de voorbesprekingen daarover is betrokken. Dit heeft in belangrijke mate bijgedragen tot een juist begrip omtrent het plan waardoor een beoordeling door het provinciaal bureau werd vergemakkelijkt. In het bij de stukken gevoegde advies komt de Directeur van het Museum tot de conclusie dat het ingediende plan op een aantal punten aanmerkelijk verder gaat dan een consolidatie van de bestaande toestand, hetgeen uitgangspunt is geweest bij de voorbesprekingen over het plan.

De heer van Bruggen zegt dat reeds een paar jaar geleden door het rijk duidelijk is gesteld dat het plan niet meer zou mogen inhouden dan een consolidatie. Evenwel is bij de uitwerking van de plannen hiermede in onvoldoende mate rekening gehouden.